

زمین ساخت فعال گسل دامغان

مهدی برنجیان، دانشجو کارشناسی ارشد تکتونیک، پژوهشکده علوم زمین (سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور)، Berenjian@hotmail.com

چکیده :

گسلش فعال در ایران از گذشته های دور تا به امروز باعث ویرانی های گسترده ای در مناطق مختلف این سرزمین شده است. یکی از فعالیتهای لرزه ای مرتبط با گسلش فعال مربوط به زمین لرزه سال ۸۵۶ میلادی در منطقه دامغان کنونی (تمدن کومس) می باشد که ویرانی ها و تلفات گسترده ای بر جای گذاشته است. با توجه به بررسی های انجام شده در ارتباط با گسل دامغان و مشخصات خط اثر گسلی و زمین ریختهای مرتبط بر روی تصاویر ماهواره ای و برداشتهای صحرایی صورت پذیرفته، این گسل را می توان در رده گسل های فعال زمین لرزه زای کواترنری محسوب نمود و همچنین نزدیکی آن به شهر دامغان و احتمال فعالیت لرزه ای این گسل در ارتباط با نابودی تمدن کومس مرتبط دانست. بررسی های کلی بر روی تصاویر ماهواره ای نشان می دهد که به احتمال زیاد این گسل به صورت دو شاخه گسلی دیده می شود و شاخه شمالی آن بیشتر مولفه حرکتی عادی چپ بر داشته و شاخه جنوبی آن نیز در سمت باختر کوه سیاه به صورت راندگی و به احتمال چپ بر و در سمت خاور این رشته کوه به صورت عادی با مولفه احتمالی چپ بر دیده می شود. به نظر می رسد که این گسل به صورت مورب به گسل های عطاری- جنوب شاهرود و به گسل آستانه می پیوندد و در محل پیوستن آن به گسل آستانه یک حوضه کشششی (Pull apart basin) با وسعت ۳۰ در ۴۰ کیلومتری دیده می شود و گسل دامغان احتمالا نشان دهنده یک Strain partitioning در ناحیه دامغان می باشد.

کلید واژه ها: گسلش فعال، گسل دامغان

Abstract:

Active faulting in Iran over the past to today cause widespread devastation across the land. The seismic activity associated with active faulting The earthquake in 856 AD in the current Damghan (Qumes civilization) is the widespread destruction and loss has left behind. According to surveys conducted in connection with Damghan fault And profile of the line and ground fault on the satellite images and perceptions related to geomorphology of this fault in field observation, This fault may be active earthquake faults in the Category of causing the Quaternary activity and also its proximity to the destruction of Qumes civilization possibility of seismic activity associated with this fault. General considerations on the satellite images show that the fault is likely to be seen if the two fault brunch divided to North branch and South branch that both of them parallel to related at west side Sia-kohe Mountains which the North brunch hase left lateral component and they might be seen as normal component at east side of the mountain. It seems that western this terminal fault linked to Atari-South Sharoud fault anymore and joins the Astaneh fault in eastern end of this fault And the place that this fault joined to Astaneh fault make area stretching (Pull apart basin) area to 30 and 40 km domain that likely to indicate a Damghan fault may be show Strain partitioning in the area.

Keywords: Active faulting, Damghan fault

